

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

GŁÓWNA KWATERA HARCERZY

00-589 Warszawa, ul. Litewska 11/13
tel./fax (22) 629-12-39, e-mail: gkb@zhr.pl

Załącznik nr 1 do Regulaminu Odznaki Kadry Kształcącej

Wytyczne do programów Kursów Kadry Zarządzającej

1. Celem kursu jest merytoryczne przygotowanie uczestników do poprawnego wykonywania wybieralnych funkcji we władzach ZHR.
2. Kurs prowadzony jest wg założeń programowych zawartych w punkcie 8 i powinien zawierać jak najwięcej zajęć typu warsztatowego pozwalających na zdobycie umiejętności praktycznych.
3. Elementem końcowym kursu jest egzamin składający się z części teoretycznej i praktycznej, umożliwiający dokonanie rzetelnej oceny przyswojenia sobie treści zajęć i umiejętności przez uczestników.
4. Świadectwo ukończenia kursu musi zawierać ocenę uzyskaną przez uczestnika podczas egzaminu końcowego wyrażoną w procentach.
5. Kurs uważa się za zaliczony, jeżeli uczestnik uzyska ocenę równą lub wyższą niż 70%.
6. W przypadku uzyskania oceny w przedziale 50% - 69% uczestnik może przystąpić eksternistycznie do kolejnego egzaminu kursowego organizowanego przez tę samą szkołę instruktorską.
7. W przypadku uzyskania oceny niższej od 50% kurs jest niezaliczony i w celu zdobycia odznaki musi zostać powtórzony.
8. Program kursu obejmuje następujące zagadnienia:

8.1. Stopień brązowy – kurs I stopnia

8.1.1. Metody zarządzania zespołem instruktorskim

- 8.1.1.1. Style przywództwa w lokalnym środowisku harcerskim złożonym ze starszej młodzieży i ludzi dorosłych,
- 8.1.1.2. Efektywne rozwiązywanie problemów
- 8.1.1.3. Sposoby unikania i radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych w zespole
- 8.1.1.4. Delegowanie zadań i wzmacnianie poczucia współodpowiedzialności

8.1.2. Prawne podstawy działania i zadania organizacji na szczeblu lokalnym

- 8.1.2.1. Prawne uwarunkowania działalności harcerskiej

- 8.1.2.2. Odpowiedzialność instruktora, ubezpieczenia OC i ochrona prawna
- 8.1.2.3. Procedury działania w sytuacjach kryzysowych (wypadek)
- 8.1.2.4. Statut – cele Związku i zadania poszczególnych struktur oraz władz ZHR
- 8.1.2.5. Wewnętrzne regulaminy organizacyjne (drużyny, szczerpu, hufca, obwodu, obozów i biwaków)

8.1.3. Kierowanie hufcem

- 8.1.3.1. Rola i zadania hufca w strukturze chorągwi i okręgu
- 8.1.3.2. Typowe formy pracy hufca
- 8.1.3.3. Planowanie strategiczne ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia skuteczności wychowawczej drużyn i rozwoju harcerstwa w środowisku lokalnym
- 8.1.3.4. Planowanie pracy hufca w perspektywie krótkookresowej (rok lub kadencja)
- 8.1.3.5. Prowadzenie i archiwizacja dokumentacji programowej hufca
- 8.1.3.6. Prowadzenie i archiwizacja dokumentacji finansowej i sprzętowej hufca
- 8.1.3.7. Budowanie wspólnoty
- 8.1.3.8. Formy rozwijania kompetencji kadry (zastępowi, przybocznicy i drużynowi)
- 8.1.3.9. Zasady sprawowania nadzoru wychowawczego, organizacyjnego i finansowego nad działalnością drużyn
- 8.1.3.10. Zasady prowadzenia wizytacji programowo-metodycznych (śródrocznych i obozowych)

8.1.4. Kierowanie obwodem

- 8.1.4.1. Rola i zadania obwodu w strukturze okręgu
- 8.1.4.2. Typowe formy działania obwodu
- 8.1.4.3. Planowanie strategiczne ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia fundamentów działania, budowy wizerunku i rozwoju harcerstwa w środowisku lokalnym
- 8.1.4.4. Planowanie pracy obwodu w perspektywie krótkookresowej (kadencja)

8.1.4.5. Sporządzanie budżetu

8.1.4.6. Prowadzenie i archiwizacja dokumentacji obwodu

8.1.4.7. Sporządzanie sprawozdania finansowego i bilansu

8.1.4.8. Sporządzanie sprawozdania z działalności zarządu

8.1.4.9. Zasady sprawowania nadzoru organizacyjnego i finansowego nad działalnością jednostek obwodu

8.1.4.10. Zasady prowadzenia wizytacji finansowych śródrocznych i obozowych

8.1.4.11. Potencjalne, lokalne źródła finansowania i ogólne zasady sporządzania wniosków dotacyjnych

8.1.5. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym harcerstwa

8.1.5.1. Formy wsparcia dla drużynowych w kontaktach z tzw. trudnymi rodzicami i ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kryzysowych

8.1.5.2. Cele, formy i zasady współpracy z władzami szkolnymi

8.1.5.3. Cele, formy i zasady współpracy z duszpasterzami, wspólnotami parafialnymi i ew. zborami (w zależności od warunków lokalnych)

8.1.5.4. Cele, formy i zasady współpracy z samorządem lokalnym szczebla gminnego i powiatowego

8.1.5.5. Cele, formy i zasady współpracy z administracją państwową szczebla powiatowego

8.1.5.6. Metody budowania pozytywnego wizerunku harcerstwa w środowisku lokalnym

8.2. Stopień srebrny – kurs II stopnia

8.2.1. Metody zarządzania zespołami instruktorskimi

8.2.1.1. Style przywództwa i zarządzania w środowisku instruktorskim ludzi dorosłych

8.2.1.2. Metody motywacyjne w zespole o charakterze wolontariackim

8.2.1.3. Zarządzanie zmianą

8.2.1.4. Sposoby na zachowanie ciągłości pracy i pamięci organizacyjnej

8.2.2. Prawne podstawy działania i zadania organizacji na szczeblu regionalnym

8.2.2.1. Prawne uwarunkowania obozowej działalności harcerskiej – rozporządzenie w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży, ogólne przepisy sanitarne i instrukcja GIS

8.2.2.2. Istniejące rozwiązania w zakresie organizacji Akcji Letniej i Zimowej w kontekście dostosowania działań harcerskich do przepisów państwowych

8.2.2.3. Obowiązki względem Krajowego Rejestru Sądowego (KRS)

8.2.2.4. Regulamin Wyborczy

8.2.2.5. Procedury działania w sytuacjach kryzysowych (kryzys wizerunkowy)

8.2.3. Kierowanie chorągwią

8.2.3.1. Rola i zadania chorągwi w strukturze ZHR i organizacji

8.2.3.2. Typowe formy pracy chorągwi

8.2.3.3. Planowanie strategiczne – strategia rozwoju chorągwi

8.2.3.4. Planowanie pracy chorągwi w perspektywie krótkookresowej (rok lub kadencja)

8.2.3.5. Prowadzenie ewidencji instruktorskiej zgodnie z Regulaminem Służby Instruktorskiej

8.2.3.6. Prowadzenie dokumentacji programowej chorągwi

8.2.3.7. Prowadzenie dokumentacji finansowej chorągwi

8.2.3.8. Tworzenie rozwiązań systemowych w zakresie wsparcia metodycznego dla drużyn i rozwoju kompetencji instruktorskich

8.2.3.9. Zasady sprawowania nadzoru programowego, organizacyjnego i finansowego nad działalnością hufców

8.2.3.10. Zasady prowadzenia wizytacji oraz wsparcia jednostek w sytuacjach kryzysowych

8.2.4. Kierowanie okręgiem

8.2.4.1. Rola i zadania okręgu w strukturze Związku

8.2.4.2. Typowe formy działania okręgu

8.2.4.3. Planowanie strategiczne ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia fundamentów działania, budowy wizerunku i rozwoju harcerstwa w regionie

8.2.4.4. Planowanie pracy okręgu w perspektywie krótkookresowej (kadencja)

8.2.4.5. Sporządzanie i ocena wykonania budżetu oraz zatwierdzanie budżetów obwodów

8.2.4.6. Prowadzenie bieżącej dokumentacji okręgu

8.2.4.7. Archiwizacja dokumentacji hufców, chorągwi, obwodów i okręgu

8.2.4.8. Zasady zwolywania i organizacji Zjazdu Okręgu i chorągwianych zbiórek wyborczych

8.2.4.9. Sporządzanie sprawozdania finansowego i bilansu

8.2.4.10. Sporządzanie sprawozdania z działalności zarządu

8.2.4.11. Zasady sprawowania nadzoru organizacyjnego i finansowego nad działalnością obwodów, hufców

8.2.4.12. Zasady prowadzenia wizytacji obozowych

8.2.5. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym harcerstwa

8.2.5.1. Cele, formy i zasady współpracy z samorządem lokalnym szczebla wojewódzkiego

8.2.5.2. Cele, formy i zasady współpracy z administracją państwową szczebla wojewódzkiego

8.2.5.3. Cele, formy i zasady współpracy z jednostkami terenowymi innych organizacji harcerskich i skautowych

8.3. Stopień złoty – kurs III stopnia

8.3.1. Metody zarządzania zespołami instruktorskimi

8.3.1.1. Style przywództwa i zarządzania w środowisku instruktorskim ludzi dorosłych pochodzących z różnych środowisk harcerskich i reprezentujących odmienne doświadczenia

8.3.1.2. Rozwiązania systemowe wspierające trwałość zespołu

8.3.2. Prawne podstawy działania i zadania ZHR

- 8.3.2.1. Obowiązki Naczelnictwa względem Krajowego Rejestru Sądowego (KRS)
- 8.3.2.2. Tworzenie procedur działania w sytuacjach kryzysowych (wypadek, kryzys wizerunkowy)
- 8.3.2.3. Formy zapewnienia ubezpieczenia i opieki prawnej dla instruktorów i struktur Związku
- 8.3.2.4. Obowiązki Związku i rozwiązania systemowe zapewniające spełnienie wymagań RODO
- 8.3.2.5. Rozwiązania systemowe zapewniające zgodność działania jednostek ZHR ze Statutem

8.3.3. Kierowanie organizacją i Główną Kwaterą

- 8.3.3.1. Rola i zadania GK w strukturze ZHR i organizacji
- 8.3.3.2. Planowanie strategiczne – strategia rozwoju organizacji
- 8.3.3.3. Planowanie pracy GK w perspektywie krótkookresowej (rok lub kadencja)
- 8.3.3.4. Prowadzenie i archiwizacja dokumentacji programowej organizacji
- 8.3.3.5. Prowadzenie i archiwizacja dokumentacji finansowej organizacji
- 8.3.3.6. Tworzenie rozwiązań systemowych w zakresie rozwoju kompetencji instruktorskich
- 8.3.3.7. Zasady tworzenia narzędzi metodycznych tj. systemy stopni, systemy sprawności, kategoryzacje, itp
- 8.3.3.8. Zasady tworzenia programów ogólnopolskich
- 8.3.3.9. Zasady organizacji dużych zlotów
- 8.3.3.10. Zasady sprawowania nadzoru programowego, organizacyjnego i finansowego nad działalnością chorągwi
- 8.3.3.11. Zasady prowadzenia wizytacji chorągwi

8.3.4. Kierowanie Związkiem (Naczelnictwo)

- 8.3.4.1. Rola i zadania Naczelnictwa ZHR

8.3.4.2. Podział obowiązków w Naczelnictwie

8.3.4.3. Budowanie strategii ZHR

8.3.4.4. Planowanie pracy Naczelnictwa w perspektywie krótkookresowej (kadencja)

8.3.4.5. Zasady współpracy Naczelnictwa z Radą Naczelną, Komisją Rewizyjną i Sądem Harcerskim

8.3.4.6. Zasady zwoływania i organizacji Zjazdu ZHR

8.3.4.7. Sporządzanie i ocena wykonania budżetu oraz zatwierdzanie budżetów okręgów

8.3.4.8. Prowadzenie bieżącej dokumentacji Związku

8.3.4.9. Archiwizacja dokumentacji Naczelnictwa i Głównych Kwater oraz nadzór nad archiwizacją dokumentacji okręgów

8.3.4.10. Sporządzanie sprawozdania finansowego i bilansu

8.3.4.11. Sporządzanie sprawozdania z działalności Naczelnictwa

8.3.4.12. Zasady sprawowania nadzoru organizacyjnego i finansowego nad działalnością okręgów

8.3.5. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym ZHR

8.3.5.1. Cele, formy i zasady współpracy z administracją państwową szczebla centralnego (rząd, ministerstwa i inne urzędy centralne)

8.3.5.2. Cele, formy i zasady współpracy z najwyższymi władzami Rzeczypospolitej (Sejm, Senat)

8.3.5.3. Cele, formy i zasady współpracy z Episkopatem Polski, Kapelanem Harcerstwa, i innymi kościołami chrześcijańskimi

8.3.5.4. Cele, formy i zasady współpracy z kierownictwami innych organizacji harcerskich

8.3.5.5. Cele, formy i zasady współpracy z kierownictwami ruchów i organizacji skautowych na świecie

8.3.5.6. Cele, zasady i formy współpracy z organizacjami pozarządowymi i związkami tych organizacji.

